

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătorei Cahul din 27 decembrie 2018 și deciziei Curții de Apel Cahul din 19 martie 2019, în privința inculpatului

Cernomorcenno Vadim XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 22.05.2018 – 27.12.2018,
instanța de apel: 01.02.2019 – 19.03.2019,
instanța de recurs: 06.06.2019 – 10.07.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul din 27 decembrie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cernomorcenno Vadim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea de dreptul de conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

Din contul inculpatului a fost încasat în beneficiul lui Iacob A. prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, la 12 august 2017, aproximativ ora 15.00, inculpatul Cernomorcenca V., fiind posesor al permisului de conducere nr. XXXXXX, categoria A și B, conducând motocicletă „Zontes ZT150”, n.î. XXXX XXX, având-o în calitate de pasager pe Moga A., se deplasa pe drumul public, pe traseul R-32, la ieșirea din or. Cahul, în direcția s. Lebedenco, r-nul Cahul. În timpul deplasării, ajungând în apropierea intersecției, a efectuat manevra de virare la stânga și a început deplasarea pe banda de sens opus, astfel, ignorând prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, și anume:

art. 3, care prescrie că participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor, să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente;

art. 10 alin. (1) lit. b), care prevede că persoana care conduce vehiculul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum;

art. 40 alin. (3), că virările trebuie executate astfel încât la ieșirea din intersecție, vehiculul să nu ajungă pe banda de sens opus.

Ca urmare, fără a ține cont de situația rutieră, manifestând încredere în sine exagerată, nu s-a isprăvit cu conducerea motocicletei și a comis tamponarea cu automobilul „Mercedes E220 CDI”, n.î. XXXXXX, care se deplasa regulamentar, la volanul căruia se afla Coev V., avându-i în calitate de pasageri pe Coev A., a.n. 2008, Iacob A., a.n. 1986, Iacob A.-M., a.n., 2008 și Iacob M. a.n. 2011.

În urma accidentului rutier, automobilul „Mercedes E220 CDI” a derapat de pe carosabil și a fost proiectat într-un arbore de pe marginea drumului, cu care s-a tamponat.

În urma impactului, pasagerului din automobilul „Mercedes E220 CDI”, Iacob A., i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 284/D din 24.08.2017, leziuni corporale sub formă de luxația articulației interfalangiene a degetului III al mâinii stângi, produsă la acțiunea traumatică cu un obiect contondent dur, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Dat fiind că aceste probe demonstrează vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 76, 77 Cod penal.

Totodată, instanța a statuat că potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea

bunei desfășurări a procesului penal, iar conform alin. (2) pct. 5 al aceluiași articol, cheltuielile judiciare cuprind sumele în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauză.

În conformitate cu art. 75 alin. (3) al Legii nr. 68 cu privire la expertiza judiciară din 14.04.2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul local, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală.

Astfel, se atestă că ordonator al expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală, fiind dispuse prin ordonanțele ofițerilor superiori de urmărire penală efectuarea expertizei medico-legale și a expertizei auto-tehnice.

Deci, expertizele judiciare au fost dispuse în cadrul urmăririi penale pentru acumularea probatoriului necesar, iar aceste cheltuieli urmează a fi trecute în contul statului. Or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, sarcina căruia este de a depista circumstanțele care dovedesc comiterea infracțiunii și identificarea făptuitorului sau pentru înaintarea învinuirii făptuitorului. Trecerea în contul statului a cheltuielilor în procesul penal se întemeiază pe necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

3. Procurorul Procuraturii raionului Cahul, Inna Vîhodeț, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care din contul inculpatului să fie încasate cheltuielile judiciare în sumă de 4699,74 lei.

Apelanta a invocat că la materialele cauzei se conține informația prin care se confirmă că la efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr. 599 din 17.08.2017, nr. 585 din 16.08.2017, nr. 588 din 16.08.2017, nr. 598 din 17.08.2017, nr. 284/D din 24.08.2017, nr. 1095, 1096 din 11.01.2018 și rapoartele de expertiză extrajudiciară nr. 3459 din 14.08.2017 și nr. 3460 din 14.08.2017.

Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazul când prin alte probe nu poate stabilit adevărul în cauză.

Conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor, în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Or, argumentele instanței de fond invocate la motivarea refuzului de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat, și anume că statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu sunt plauzibile, deoarece, în cazul în care statul și-a onorat această obligație, demonstrând prin acțiuni de procedură legală vinovăția persoanei și, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, a suportat cheltuieli, art. 229 Cod de procedură penală indică direct că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata

cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Însă, instanța de fond, refuzând încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului nu a stabilit că aceasta ar putea influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor aflate la întreținerea lui.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 19 martie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că potrivit art. 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Astfel, încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat or, sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor incriminate în acțiunile inculpatului și nu poate fi pusă în seama inculpatului încasarea lor, aceste cheltuieli fiind suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului, cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 4699,74 lei fiind neîntemeiată.

Instanța de fond corect a constatat că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare ce ar putea fi încasate de la inculpat. Or, solicitantul expertizei fiind statul, în persoana organului de urmărire penală, obligația de a suporta cheltuielile o poartă statul, în persoana IP Cahul ca solicitant.

Totodată, prima instanța concluzionând asupra respingerii cererii de încasare a cheltuielilor judiciare, a ținut cont de prevederile legislației în vigoare la momentul numirii expertizelor. Astfel, chiar dacă inculpatul ar fi dispus de mijloace financiare, aceasta nu ar fi constituit temei ca cheltuielile judiciare să fie încasate din contul lui or, în baza art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul suportării cheltuielilor menționate, acestea se încasează din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 4699,74 lei este neîntemeiată.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Or, la efectuarea expertizelor judiciare au fost suportate cheltuieli în legătură cu necesitatea escortării inculpatului reținut la organul de urmărire penală în scopul efectuării acțiunilor procesuale în cauza penală.

În același timp, soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile judiciare trebuie făcută în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, responsabilitatea de a achita cheltuielile în legătură cu comiterea infracțiunii, revenindu-i, în prim plan, condamnatului. Și doar dacă acesta nu este în stare să le achite din diferite motive, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Mai mult, în dispozitivele hotărârilor adoptate lipsește soluția privind cheltuielile judiciare, după cum prevede art. 385 alin. (1) pct. 14) și 397 pct. 5) Cod

de procedură penală în coroborare cu art. 229 Cod de procedură penală, că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, soluția simplă de respingere a cererii procurorului nefiind o soluție procesuală deplină și legală.

Deci, instanțele de fond și de apel nu au soluționat corect chestiunea privind încasarea cheltuielilor judiciare, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcută din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. **5.** din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu

propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*)

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 27 decembrie 2018 și deciziei Curții de Apel Cahul din 19 martie 2019, în privința inculpatului Cernomorcenca Vadim XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 iulie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun